

Redacția

și

Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124Anunțurile se pri-
esc după tarif.Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Abonament:

Pe un an Lei 180.-
Pe 1/2 an „ 80.-
Pe 1/4 an „ 40.-Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.-
Pe 1/2 an „ 160.-
Pe 1/4 an „ 80.-Pentru America
Pe un an 2 dolariManuscrisele
nu se înapoiază.

CLUJUL

ROMÂNESC

Un desgustător epilog

Ultima fază a procesului de lichidare a fuziunii
național-tărăniste

Se împlinesc patru săptămâni când fuziunea național-tărănistă devenit tema de predilecție a arelor politice dela noi. „Clujul românesc“, care nu apare decât o dată pe săptămână, n'a avut posibilitatea să înregistreze toate actuațiile acestei încercări, cheate să dea României un puternic partid democratic, cum n'a avut vreodată. Săptămână de săptămână am urmărit însă stadiul în care se afla fuziunea.

La început am salutat cu entuziasm înjgheburile noului partid, care ne părea definitiv înfăptuit. Mai apoi ne-am făcut ecoul înjurătorilor opiniei publice românești, care dorea o înlăturare a tuturor piedecilor, ce se iveau în ce în ce mai amenințătoare. În numărul nostru trecut stabilim răspunderile eșuării și încercam să schițăm pierderile ce ambele părți contractante, precum țara, le îndură pe urma eșecului.

De astă dată ne vedem în fața epilogului celui mai frumos episod politic al zilelor noastre.

* * *

Intreaga presă e plină de învinovățiri reciproce, pe care partidele național și țărănesc și-le aruncă. Unul aruncă vina asupra celuilalt. Ba mai mult. Din caderele aceleș tabere se aud voci rezonante, ce ne vestesc desbișări neașteptate și nedorite. Astfel distinsul profesor de drept dl. Matei B. Cantacuzino se ridică în mod vehement contra șefului intelectual al partidului țărănesc, din care făcea parte până mai ieri alături și d-sa. La naționaliști aceleași simptome se prezintă, dar firește în forme mai adecvate temperamentului oamenilor din acest partid. Cum vor ieși din toate acestea ambele grupări, e taina viitorului. În orice caz nu poate fi vorba de pierderi însemnate, ci mai curând de restabilirea unei coeziuni ce le lipsea.

Cu totul alta este principala cauză slabă a fazei ultime, în care a intrat procesul de lichidare a fuziunii național-tărăniste.

Polemicele au depășit cadrul strâmt al cauzelor cărora s'ar datorit zădărnicierea înțelegerii, ce avuse loc în prealabil. Din fiecare parte se scot la iveală critici aspre la adresa organizației și tendințelor celeilalte părți. Așa d. N. Giulea, profesor la Universitatea din Cluj, își exprimă bucuria, că fuziunea nu s'a făcut, afirmând că ea ar fi însemnat o renunțare a partidului țărănesc la adevăratul democratism.

Aprecieri de natura aceasta avem cu duimul. Ele sunt contrare intereselor ambelor grupări.

Deoparte ne desvelesc lipsa de sinceritate și încredere reciprocă a celor ce-și pregăteau menajul comun; de altă parte creiază o atmosferă de neîncredere în jurul celor ce se bărfesc.

În punctul acesta partidul național are o vină mult mai redusă, dând dovadă de-un spirit conciliant. Iată punctul lui de vedere, formulat de oficiosul său din Capitală:

„Încă odată e locul a ne expune convingerea că orice încercare de polemică din partea „Aurorii“ nu e decât în detrimentul cauzei pe care crede că o servește și am fi cei mai mulțumiți dacă înțelegând realitatea ar face altceva de cât să învenineze și să agraveze situația politică în această țară, destul de gravă și fără aceasta.“

Naționaliștii doresc, după cum reiese din acest citat, o încheiere a desgustătorului epilog al fuziunii.

Acelaș lucru îl dorește întreaga țară, pentru că ea crede încă în necesitatea restabilirii unui front comun al prietenilor certați acum din motive trecătoare.

obuz.

Știrbirea dreptului
limbei române

Ingenios sistem de eludare a dispozițiilor legale.

Ne-aducem cu toții aminte de dificultățile ce-a întâmpinat executarea ordinului cu privire la limba firmelor comerciale. Cu chîn cu vai, e drept, cei vizați totuși s'au executat.

O mică parte dintre comercianții a descooperit o mică ușiță de scăpare: întrebuintarea limbei franjuzești. În Cluj avem câteva cazuri de acestea; Nu le amintim, pentru a vedea până când autoritățile vor rămânea nepăsătoare.

Dar fenomenul nu este strict local. Ne-o dovedește vigneta de pe-o sticlucă cu gumă arabică purtând următorul text:

Folyékony. Colle blanche. Liquide.
S. A. Frații Müller testvérek R.
T. Oradea-Mare. În afară de nu-

mirea localității și a întreprinderii se întrebuintează, dupăcum se vede, paralel limba ungurească și cea franceză. Sistemul nu-i lipsit de oarecare ingeniozitate!

Un nou privilegiu săsesc

Suntem informați că guvernul a aprobat cererea Sașilor de-a putea arboră în zile de sărbătoare drapelul lor național. Nu tot astfel a procedat și față de celelalte minorități. De ce, acest nou privilegiu pentru Sași nu înțelegem!

Naționalismul ziarului nostru

Răspuns unui atac al Sfatului Negustoresc din Cluj.

Dumineca trecută a avut loc la Sfatul Negustoresc din Cluj obicinuita adunare generală anuală. De astădată cu un număr foarte restrâns de membri, Fapt, ce ni se spune, se datorește lipsei de încredere a comercianților în conducerea acestei organizații. Președintele și secretarul general și-au desvoltat dările de seamă asupra activității acestei organizații, arătând că s'a făcut tot ce era în interesul comerțului și al comercianților. Astfel s'a intervenit pentru restabilirea libertății comerțului, reducerea impozitelor, promovarea transporturilor, împiedicarea exceselor antisemite ș. a. Deasemeni s'a luptat cu succes împotriva „Reuniunii meseriașilor și comercianților români.“

N'avem intențiunea să facem un bilanț al acestei activități. Ceea ce ne preocupă este că în legătură cu lupta contra antisemitismului, ce și-a însușit-o Sfatul Negustoresc local, s'au așezat ziarului nostru acuzațiuni neînțelecitate.

Am fost prezentați ca instigatori ai luptei dintre naționalități și provocatori ai bruscărilor antisemite. Ba mai mult. Dl. Somogyi a avut îndrăzneala să afirme că intrasigența noastră în chestiunea națională ar porni dela ideea de-a constrânge negustorii și industriașii evrei să ne dea anunțuri. E interpretarea cea mai greșită, rău intenționată și tendențioasă, ce s'a putut da atitudinii ziarului nostru.

Să vedem dar, ce-a făcut „Clujul“, iar mai apoi „Clujul Românesc“, pentru că să fie bănuțit cu asemenea lucruri grave, ce intră în prevederile codului penal:

Dela apariția sa nu și-a preocupat modestul său tribut la redeschimbarea sentimentului național, ce părea că lăncezește după oboseala războiului. Era și este o datorie impusă de epoca în care trăim. De aici până la ceea ce ne-a pus în cărcă vajnicul d. Somogyi e o distanță apreciabilă. Dacă plămădeala naționalismului post-bellic s'a făcut la noi cu

oarecari zguduiri, nu suntem noi de vină. N'am făcut altceva decât ne-am conformat vechei tradiții a gazetăriei românești din Ardeal. Dacă prin aceasta am greșit dlui Somogyi și unei părți a membrilor Sfatului Negustoresc local, cari la sedința amintită au manifestat împotriva noastră, se datorește numai aspirațiilor contrare intereselor românești ale acestora. Aveam deci în orice caz dreptul să ne așteptăm la alt tratament din partea membrilor români ai Sfatului Negustoresc local, cari au ascultat fără protestare toate batjocurile adresate naționalismului român.

Procesul ziarului „Clujul“, desbătut zilele trecute la Consiliul de Război, a spulberat definitiv orice bănuțală în jurul naționalismului constructiv al ziarului nostru. Ba ce e mai mult: Prin cuvântul autorizat al dlui avocat Emil B. Vasiliu, care este în acelaș timp și un distins publicist, i-s'a consacrat „Clujului“ și „Clujului Românesc“ un merit deosebit în ogorul spinos al publicisticii românești din Ardealul Românei Mari. Iar ceea ce face d. Alexandru Anca prin susținerea acestui ziar, d. Vasiliu a calificat-o, de-o desinteresată jertfă națională.

Nu noi, ci dușmanii noștri au nevoe de-o revizuire a aspirațiilor proprii.

„Clujul Românesc“

Aspecte clujene.

Clujăneii limbistice

E inepuizabilă seria curiozităților limbistice românești din capitala Ardealului.

Pe ziua de astăzi dăm trei, luate din diferite ramuri de activitate:

Cel mai influent avocat local din zilele noastre are sub poartă următoarea inscripție pe-o tablă de tinichea: *Ugyvédt Iroda. Cancellaria advocatului.*

O publicație săptămânală, ce apare în două limbi, da substituri ca acesta: *D. X. Y. a scris pentru ziarul nostru.*

Iar la gară pasagerii citesc nedumeriți deasupra chioscului de gazete de pe peron, că acolo se capătă: *Ziare curente.*

Partidul conservator-progresist în Ardeal

Iniințarea organizației elujene.

Dupăce s'a organizat în Ba-nat și Crișana, partidul conservator-progresist de sub conducerea dlui Al. Marghiloman se estinde și în Ardealul propriu zis.

În acest scop a fost săptămâna trecută la Cluj d. dr. Livius Linția, președintele organizației bănățene a acestui partid. D-sa a luat în localitate contact cu mai multe personalități de frunte din societatea românească, și dupăcum suntem informați, cu

deplin succes. Despre rezultatul obținut va raporta dlui Marghiloman, care va veni la Cluj pentru a proclama în cadrele unei întruniri publice înființarea partidului conservator-progresist al Ardealului.

Numele nouilor aderenți din Ardeal ai dlui Marghiloman deocamdată nu se cunosc. Dar se spune că sunt printre ei oameni cu greutate și trecut.

Rep.

În străinătate un exemplar 4 Lei.

Problema minoritară

— Cu prilejul apariției unei broșuri a dlui dr. Ludovic Ciato. —

Vrând, nevrând, dacă trăiești în Ardeal și știi ungurește, cetești din când în când gazete ungurești. Cum problema minoritară este o temă de predilecție a acestor ziare, în scurtă vreme ajungi să cunoști toate doleanțele ungurești în această materie. Voind parcă să se arate un înțelegător al lor d. dr. Ludovic Ciato a publicat o broșură sub titlul pretențios: „Problema minoritară în România-Mare”. A apărut zilele trecute și e tipărită în cea mai veche tipografie din metropola Ardealului.

În cele 28 pagini ale recente sale lucrări d. Ciato ne înșiră necazurile mărturisite ale minoritarilor din Ardeal. Ele s'ar reduce la cele ce urmează: Că sunt cetățeni de-a doua categorie; au fost scoși din locuințe; bătaia și bacșișul; impunerea limbii românești în școală și restrângerea dreptului de a susține orice școală, chiar și universitate; scoaterea limbii ungurești din administrație și justiție; lipsa de funcționari unguri în orașe cu majoritate

ungurească; imposibilitatea de-a-și trimite destul reprezentanți în Parlament. La fiecare punct autorul adaugă o critică a împrejurărilor dela noi, justificând tot deodată revendicările minoritare. Concluzia sa finală este necesitatea unei legiferări a drepturilor ce au minoritățile în țara românească.

Nu discutăm aici oportunitatea acestei legiferări. Amintim doar în treacăt că d. Ciato, cu marea-i dărnicie în teorie este complet izolat în viața publică românească. Nici chiar d. Iuliu Maniu nu mai stă pe baza adoptată la Alba-Iulia. Ne-a dovedit-o conferința ținută la Institutul social român. Astfel stând lucrurile, scrisul dlui Ciato în loc să contribuie la rezolvirea problemei minoritare, mai mult o îngreuează prin întreținerea unor speranțe minoritare ce în curând nu vor fi realizate.

În numărul viitor ne vom ocupa de revendicările minoritare, aprobate de către autorul broșurei amintite.

r. r.

Prestigiul preoțimii în pericol

Nou teren de unire a bisericilor românești

Un acut conflict s'a produs în comuna Sălțica din județul Turda-Arieș între preotul gr. cat. de acolo și parohienii săi. Aceștia din urmă l-au pârât la consistorul din Blaj pe părintele Iosif Florian, căci așa îl cheamă pe Sfinția Sa, că-i șicanează prin felul cum își încasează taxele stolare și alte contribuțiuni prea urcate. La rândul său Blajul a dat dreptate Sălțicilor suspendând din post pe acuzat. Dar acum Sălțica a rămas fără popă, și cel vechiu nu voiește să evacueze casele parohiale. Printr'un memoriu, publicat și în gazete, numita comună s'a adresat pentru a doua oară consistorului, cerând alt preot și instalarea lui în casele parohiale.

Nu știm, care va fi rezultatul acestei noi intervențiuni și nici nu ne prea interesează, căci e vorba de un neînsemnat caz local. Noi l-am înregistrat pentru motive de ordin general.

Conflictul dintre turma cuvântătoare din Sălțica și păstorul ei sufletec ne amintește o problemă a bisericii românești din Ardealul de ieri, problemă complet ignorată astăzi: *Asigurarea independenței materiale a a preotului față de credincioși prin suprimarea tuturor contribuțiilor și taxelor incasate de acesta.* Se preconizase o atare soluțiune pentru a mări prestigiul moral al preoților față de credincioși. Dacă n'am văzut-o înfăptuită se datorește vitregiei vremurilor.

Cazul dela Sălțica ne arată, că trebuie să ne reîntoarcem la formula amintită. Dar bisericile noastre nici nu mai voiesc să știe de așa ceva. Sau cel puțin așa ne fac să concludem veleitățile lor cu statul pe tema școlilor confesionale și a altor mai mărunte.

Iată un nou teren de unire a bisericilor românești din Ardeal.

Onisifor Blaj.

— **O expoziție la Cluj. Școlile de arte și meserii din Ardeal au organizat pe zilele de 13, 14, 15 Iulie o expoziție în muzeul Școlii de conductori tehnici din Cluj, având concursul tuturor autorităților. Publicul clujan va ști să aprecieze după merit sforțările făcute de cei ce pun bazele industriei românești de mâine a Ardealului.**

Cum se fac numirile în funcțiunile publice

Cazul dela Asigurările sociale din Cluj.

Așa se lucrează în administrațiile noastre de stat, încât nu-ți vine să crezi ce ți-e dat să vezi câteodată.

Iată un caz recent dela Asigurările sociale din Cluj: Încă în Aprilie a. c. aceste servicii, având peste zece posturi vacante, au publicat concurs pentru a-le completa. Concurenți au fost destul și cu toate aceasta până în ziua de azi nicio numire nu s'a făcut. Petiționarii așteaptă desperați, dacă nu și-au creat alt rost pân'acum, iar serviciile amintite ale statului lucrează descompletate și lipsite de forțele de muncă necesare.

Din Aprilie deci până în Iulie nu se pot face în România întregită câteva numiri de funcționari inferiori, absolut indispensabili bunului mers al serviciului dela Asigurările sociale din Cluj. Dar de asemenea lucruri mărunte nu se ocupă bucuros min. sterul. De era vorba de vre-o slujbă înaltă și rentabilă fără îndoială ea era de mult ocupată de vre-un protejat, sau cum am văzut la Oradea-Mare, de doi deodată.

Cerem control, sancțiunii și iar sancțiuni.

Nevinovăția evreiască?

Exces jidovesc.

Din Cernăuți, unde excesele semite au luat în timpul din urmă proporții, ni se anunță:

Vineri, pe la orele 6 d. a. un grup de elevi excursioniști dela Sighișoara au fost atacați în plină stradă de un alt grup puternic de evrei. Trei din acești elevi atacați au fost răniți. Ei s'au refugiat în internatul școlii normale, unde erau găzduiți, dar au fost urmăriți și aici. Neputând pătrunde în curte, grupul de evrei a început să huiduiască și să bombardeze fereștile institutului cu pietre. Mai multe geamuri au fost sparte. Poliția chemată la fața locului n'a operat nici o arestare.

Cazul vorbește dela sine. Spulberă definitiv basmul nevinovăției Evreilor pentru deslănțuirea furiei antisemite. Căci este absurd de-a se presupune că atacul de mai sus să fi fost provocat de niște elevi excursioniști dintr'o regiune unde nu sunt aproape deloc evrei și prin urmare nici antisemitism militant.

Inființăm — desființăm

Cazul institutului „Principele Mihai”. Risipa banului public.

Pentru a asigura un local seminarului ortodox-român, ce urmează să fie deschis la toamnă, autoritățile clujene sunt pe cale să desființeze Institutul „Principele Mihai”.

Acesta a fost înființat la începutul anului 1923 cuprinzând un institut de ocrotire, cu un dispensar pentru copii, un cămin pentru mame și o modernă bucătărie.

Transformarea locului și instalațiunilor a costat statul o însemnată sumă de bani. Din registre reiese că s'a desfășurat acolo o activitate rodnică. Din 17 Februarie, de când s'a deschis până astăzi au fost tratați 543 de copii dela doi ani în jos. Totalul consultațiilor trece peste 2000. Au găsit adăpost peste 44 femei gravide, cea mai mare parte servitoare și muncitoare, care în luna 9-a fiind concediate și rămânând muritoare de foame sunt nevoite să avorteze, să-și omoare copilul sau să se sinucidă.

Dupăcum suntem informați hotărârea de evacuare a fost deja dată.

Pân'aici faptele. Nu încercăm să facem o comparație între cele două interese publice în luptă pentru micul local din strada Bălcescu 21. Ceea ce voim să relevăm, este risipa ce se face cu banul public. Se înființează cu mare vâlvă câte-o instituție nouă, — căci să se știe că la inaugurarea dispensarului și căminului „Principele Mihai” au participat și M. S. Regina Maria, Princesa Elena și Principele Carol — pentruca apoi să fie desființată. Și toate acestea pe spinarea contribuabililor dintr'o țară de economii fiscale!

Conferințele dela Londra și Praga

Problemele ce vor fi discutate.

În preajma conferinței dela Londra s'au ivit dificultăți, unele formale, altele provenite dintr'o profundă deosebire de vederi între Anglia și Franța, cu privire la modul de a aplica planul d-lui Dawes.

Germania nu poate plăti destul.

Toată dificultatea rezolvirii acestei probleme constă în faptul că războiul a costat atât de mult, încât oricât ar plăti dușmanul de ieri tot nu ar putea acoperi pagubele suferite de cei cari l'au învins. Nimeni nu va putea deci pleca mulțumit dela Londra.

Natura divergenței franco-engleze.

Divergența dintre Anglia și Franța s'a produs pe chestiunea, ce măsuri să se ia contra Germaniei dacă nu va plăti, Anglia tinzând să și impună punctul său de vedere mai conciliant.

D. Herriot, ministrul președinte al Franței a declarat că nici nu se gândește să consimtă la vre-o modificare a tratatului de Versailles. El nu va evacua Ruhrul, până când Franța nu va fi primit în mod efectiv gajurile conținute în raportul experților. De altfel el speră să poată face o politică de acord cu Anglia, cu toată această divergență aparantă.

Protestul României.

România va protesta prin delegatul său, d. Titulescu, împotriva cvotei prea reduse ce ne revine din despăgubiri, atât de necesare pentru acoperirea datorilor de război în suma de 451 milioane dolari sau 113 miliarde lei.

O condamnare excepțională

Sanțiuni pentru abuzuri electorale

Tribunalul din Cetatea-Albă a condamnat pe actualul prefect de Satu-Mare Mișu Cantuniari, la 100.000 lei despăgubiri pentru că în calitate de prefect a arestat în cursul alegerilor în mod ilegal pe candidatul averescan Moțoc. Și dl Brătianu mai are nasul să vină în turneu politic prin Ardeal!

6 Iulie 1849

— Serbarea dela Fântânele. —

S'au împlinit 75 de ani dela crâncena luptă ce s'a dat la Fântânele între Români și Unguri. 500 dintre ostașii lui Avram Iancu au repurtat atunci o strălucită victorie asupra trupelor ungurești, ce erau cel puțin de șase ori mai numeroase. Lupta a fost decisă de eroismul celor 160 femei călări conduse de Pelaghia Roșu.

Din inițiativa dlui protopop Aurel, evenimentul acesta e serbat an de an la Fântânele din hotarul comunei Mărișel, județul Cojocna. Anul acesta serbările au decurs într'un cadru strălucit. Au luat parte sute de țărani din satele învecinate, precum și numeroși orașeni din Cluj și Huedin. Au vorbit dnii protopop Aurel Munteanu, institutor Ciuhan și prefect subst. Hodor. După prânz a avut loc o producție artistică a elevilor școlii primare din Huedin, cu declamații, cântece și jocuri naționale.

Serbările s'au sfârșit la ora 7 seara într'un entuziasm general.

Restabilirea prieteniei româno-jugoslave.

Afirmarea solidarității se va face după ce ministrul nostru de externe va căuta să deslușească raporturile noastre cu Jugoslavia.

Raporturile acestea sunt evident în suferință și o clarificare trebuie să vie dela guvernul jugoslav.

Numai astfel se va asigura acordul între aceste două popoare și se va cimenta în mod real baza organismului care se cheamă Mica Antantă.

Relațiile Micei Antante cu Rusia.

Programul conferinței a fost deja întocmit, primul punct fiind „schimb de vederi asupra situației internaționale”. El a fost anume formulat în acest mod larg, spre a se oferi posibilitatea fiecărui delegat al Micei Înțelegeri să-și precizeze punctul de vedere.

În ce privește atitudinea Micei Înțelegeri față de Rusia, s'ar putea afirma, că dela ultima conferință situația n'a suferit vre-o schimbare, nici în urma noii politici a Angliei față de Soviete și nici prin venirea la putere a d-lui Herriot.

Este probabil că fiecare stat al Micei Înțelegeri își va păstra libertatea de acțiune față de Rusia, cum a fost și în trecut.

* Imprintate Advocatiale la librăria Anca.

Nou turneu cultural

Excursiunea în Ardeal a Ateneului Popular din Iași.

Numita societate culturală din capitala Moldovei organizează pe zilele de 17—30 Iulie a. c. o excursie în Ardeal.

Numărul participanților va fi 500, dintre cari 100 de basarabeni, 100 bucovineni și 200 delegați ai diferitelor societăți culturale, din toate orașele Moldovei.

Plecarea va avea loc în ziua de 17 Iulie. În Ardeal vor intra prin Ghimeș—Palanca.

Primul popas îl vor face în Tg-Mureș, unde vor ajunge în ziua de 18 Iulie, orele 3 p. m. Seara, vor da o șezătoare, în sala Palatului Cultural. Conferința va fi ținută de d. profesor Simionescu. A doua zi, 19 Iulie, vor porni spre Cluj. Se vor opri 4 ore, în gara Câmpia Turdei, de unde cu deosebite vehicule de transport, vor merge la mormântul lui Mihaiu, unde se va oficia un parastas și depune o coroană. În aceeași zi, la orele 4 d. a., vor sosi în Cluj. Vor rămâne 2 zile, iar șezătoarea culturală va avea loc Duminică 20 Iulie, seara, în sala Teatrului Național. Conferința va fi ținută de d. profesor N. Iorga. Șezătorile vor consta din coruri, recitări, muzică instrumentală, dansuri naționale. Prezentându-i va ceti din operele sale marile literat ieșan d. M. Sadoveanu, care va însoți excursia.

Excursia va continua în alte orașe.

Cum au decurs examenele la scolile ungurești

Arătam în numărul nostru trecut, cât de neîntemeiată este campania întreprinsă de Ungurii în Ardeal contra dispozițiilor ministerului instrucțiunii publice, în care se cere elevilor școlilor ungurești să răspundă româneste din trei studii și anume: în limba română, istorie și geografie.

Felul cum au decurs examenele ne-a dat nouă dreptate. De îndată la liceul rom. catolic de Cluj n'a căzut la examenul de maturitate un singur elev.

Ar fi de dorit ca Ungurii să se oprească pentru viitor învățmintele să se degajează de aici.

Se scumpesc trenurile

Valul ieftenirii anunțat de actualul guvern la venirea sa nu se mai arată. În schimb scumpetea în continuă creștere. Statul și are meritul său în această privință. Nu-i scapă nici-un prilej să contribuie la urcarea prețurilor.

Astfel în ultimul consiliu de ministri s'a aprobat propunerea ministrului al comunicațiilor gen. Văitoianu de a se spori cu 50% la sută tarifele de transport pe c. f. r. atât pentru călători, cât și pentru mărfuri.

Data punerii în aplicare și înmărirea nouilor tarife sporite au fost lăsate pe seama d-lui ministrului comunicațiilor.

Consecințele acestei dispoziții se întrevăd de pe acum: înregistra o nouă urcare la prețurile. Și se mai plâng oamenii contra speculatorilor!

Moralitatea a fost salvată

Suprimarea decolteului bărbătesc dela baie.

Trăim vremuri de bancrută morală. Dominațiunea instinctelor animale și a nețărurii goane după averi a atins proporții nebănuite până acum. Se spune adeseori că numai un Vlad Țepeș ar fi în stare să restabilească solidaritatea moravurilor.

Poliția locală nu împărtășește însă acest pesimism. Ea a aflat leacul și-l aplică bolnavului.

Așa ne-am pomenit pe ziua de ieri, ca din senin, cu un ordin iscat în regulă, prin care se interzice vizitatorilor de sex bărbătesc ai băilor din Cluj să se scalde numai în pantaloni de baie, impunându-le purtarea unui dres complet.

Poliția locală începe deci lupta contra imoralității prin suprimarea decolteului bărbătesc dela baie, de altfel absolut inofensiv. Și asta tocmai în vremea, când în plină stradă femeile își expun formele ce tentează la imoralitate.

Suntem în fața unui caz de inconsecvență și naivitate specific clujene.

Subalimentarea soldatului român

— 9 lei la zi. —

Că soldatul român nu trăiește în condițiuni prea bune o știm cu toții. Vina acestei situațiuni ne obicinuisem a o arunca asupra administrației dela armată.

Ofițerii de rezervă reîntorși dela trupă ne arată însă, că cu totul alta este cauza. Și anume, că bugetul prevede numai 9 lei pe zi pentru alimentarea soldatului.

Cu toate eforturile ce se fac este însă imposibil în scumpetea de astăzi a da unui om care muncește o hrană îndestulătoare din 9 lei.

Așa că cei din fruntea unităților militare s'au văzut nevoiți să pună la contribuție munca soldaților.

După terminarea instrucției obositoare și a școlii, — căci să se știe că la armată avem cursuri pentru analfabeți și de limba, istoria și geografia română, — soldatul e pus să muncească din greu la cultivarea zarzavaturilor din grădinile armatei. Nu-i deci de mirat că soldații se reîntorc acasă storși de vlagă tinereții.

Fără îndoială că vina nu este a conducerii dela diferite unități ale armatei, ci ea vine de sus, dela cei ce-au redus la 9 lei suma de alimentare a soldatului la zi.

Cooperativele în plin progres

Viața cooperatistă a luat în ultimul timp un deosebit avânt în toate regiunile Ardealului. De astădată primim vești îmbucurătoare despre ceea ce s'a lucrat în această direcție în plasa Huedin. Aproape în toate comunele ființează astfel de cooperative desfășurându-și activitatea cu un deosebit succes. Mai nou s'a înființat la Huedin din inițiativa d-lui protopop A. Munteanu Banca populară Fântânele și Cooperativa Avram Iancu.

INFORMAȚIUNI

— *Duminică se întrunește în Cluj Comitetul central al Partidului Național, urmând să aprobe darea de seamă a conducerii partidului asupra tratatelor în legătură cu fuziunea. Deasemeni va desbata toate problemele actuale.*

— *Consiliul de ministrii a aprobat programul serbărilor pentru slăvirea memoriei lui Avram Iancu marele luptător pentru liberarea de sub jugul maghiar a națiunii române de dincoace de Carpați.*

— *Politicianism liberal la congresul medicilor. În zilele de 6, 7 și 8 Iulie a avut loc la Timișoara congresul general al medicilor din România, la care ne-am fi așteptat ca dezbaterile să decurgă în cea mai mare liniște și cu cea prestantă superioară pe care trebuia să o aibă un corp atât de select.*

Dar, politicianismul meschin al guvernului liberal s'a amestecat și aici, căutând să pună mâna pe conducerea „Asociației generale a medicilor din România”.

Astfel, la propunerea fostului președinte al „Asociației”, ca dezbaterile să aibă loc sub prezidenția distinsului profesor și om de știință din Cluj — dl dr. I. Moldoveanu, — cei interesați, și instigați de prezența ministrului sănătății publice Săveanu, au produs un tumult atât de mare încât s'a ajuns la hotărârea ca dezbaterile să aibă loc fără președinte, singurul caz în analele tuturor congreselor de orice fel.

— *Imobilele din zona limitrofă dintre noi și Jugoslavia. Un comunicat dat de ministerul afacerilor streine din Belgrad anunță, că s'a semnat convenția privitoare la regimul bunurilor imobiliare din zona limitrofă între România și regatul sârbo-croato-sloven.*

— *Teatru românesc la Timișoara — Oradea — Sighetul-Marmației. La Timișoara a avut loc săptămâna trecută un congres al primarilor din orașele: Timișoara, Arad, Oradea, Satu-mare, Sighetul-Marmației, Lugoj, Caransebeș, Zalău, Orșova, Buziaș, Delta, Beiuș și Șimleul-Silvaniei. S'a discutat chestiunea înființării unui teatru românesc comun acestor orașe. A luat parte și d. Vâljean, directorul general al teatrelor. Noua trupă își va începe activitatea la toamnă în Timișoara, care i-a oferit o subvenție de 1/2 de milion.*

— *Înmormântarea protopopului ortodox al Clujului Tului Roșescu. Neobservată de marele public clujan a trecut înmormântarea protopopului Tului Roșescu, care a avut loc Lunea trecută. Ceremonia funerară a fost celebrată de 10 preoți, fiind de față reprezentanții tuturor autorităților. Decedatul era în vârsta de 73 ani, servind ca preot timp de 48 ani. Până la unire a fost exponentul principal la Cluj al ortodoxismului român.*

— *Comerciant clandestin. La școala de meserii de pe lângă Atelierele C. F. R. din localitate între conducătorii subalterni este și d. Șmidigen, care în afară de agendele sale oficiale se mai ocupă și cu negustoria vânzând elevilor săi: perii de ghețe, cremă, haine muncitorești și alte articole, de unde trage firește câștigul cuvenit. D. inginer Dragoș e chemat să pună capăt acestei situațiuni.*

— *Spionaj în ministerul externelor. Ziarul „Neamul Românesc” de sub conducerea d-lui Nicolae Iorga a descoperit o gravă afacere de spionaj la ministerul nostru de externe.*

Incuria și lipsa de control dela noi nu-i mirare că și arată consecințele chiar și la ministerul externelor. Avem doar atâția dușmani cari caută să pescuiască în situația tulbură a României de astăzi.

— *O mamă naște 4 gemeni. Soția muncitorului Monier din Ramboillet (Franța) mamă încă a trei copii a mai născut 4 fete gemene. D. Doumergue, președintele Republicii, pus în cunoștință despre această fecunditate, puțin comună, a trimis imediat mamei un ajutor bănesc.*

— *Numire meritată. D. T. Capidan, unul dintre cei mai buni cunosători ai dialectologiei românești și docent la Universitatea locală a fost numit profesor titular la catedra de lingvistică dela facultatea de litere din Cluj.*

— *Anchetă disciplinară. În legătură cu conflictul ce s'a ivit între Ungurii din Cojocna și primpretorul de acolo Feldrihan s'a dispus facerea unei anchete. Cu îndeplinirea ei a fost însărcinat d. Subprefect Simu. Ungurii cojocneni sunt reprezentați prin dl avocat Giurgiu. În numărul nostru viitor vom publica date amănunțite asupra acestui interesant caz.*

Redactor și responsabil:

Octavian Buzea.

Săptămâna sportivă.

Universitatea șampioană a Clujului

Universitatea — Haggibbor 0:0.

Duminica trecută s'a încheiat la Cluj seria matchurilor pentru șampionatul din regiunea Cluj. Jocul a decurs pe-o căldură caniculară, așa că nu-i mirare că șampioana Universitatea nu s'a ambiționat să bată echipa Haggibbor, ci s'a mulțumit să-și asigure punctul decisiv prin rezultatul 0:0. Astfel valoarea sportivă a matchului a fost aproape zero, iar rezultatul cel mai real posibil.

Nădăjduim să vedem în viitorul apropiat, la matchurile pentru șampionatul țării, echipa studențească în forma pe care ne îndreptășesc să o așteptăm dela ea strălucitele succese repurtate până acum.

* * *

Sâmbătă joacă în localitate Gloria — C. F. R. din Arad cu Victoria iar Duminică cu KAC.

Căsătorii.

Doi prietini ce se află în America, unul în etate de 23 ani și unul de 28 ani, doresc a face cunoștință cu două fete din Transilvania, care să corespundă etății de mai sus. Doritoarele de a face cunoștință pentru căsătorie, să-și trimită fotografia pe adresa de mai jos:

Au 28 S. și Au 23 P.

313 Hellen Str. Box 34

Mc. Kees Rocks Pa U. S. America

Se caută o mașină de cusut. Se preferă urma pe care se poate și broda și ajura. A se adresa la Librăria Anca P. Unirii 32.

Alexandru Anca Cluj

Preț curent

pentru Ornamente bisericesti:

Odăjdii (Vesminte preotești) constă-tătoare din:

1 Felon, 1 Epitrafir, 2 Aere, 2 Mănecuțe, 1 Brâu, 1 Acoperitor de sf. potir, în diferite motive și colori din damast de mătase în calități deosebite cu prețul de 8000—22000 Lei.

Prapori:

În diferite culori 90 cm. lat 120 cm. lung cu două chipuri sfinte pe două părți văpsite pe pânză (chipul după dorință) are 3—4 tăieturi cu posomant auriu sau argințiu prețul unui prapor dela 2000—6000 Lei fără rudă.

Mustre de stofe pentru odăjdii sau prapori se trimit numai contra 100 Lei anticipativ. La restituirea mustrelor să predau banii.

Colare, Berete, Brâuri, Plastroane.

- Potcap de mătasă — — — — 120—
- Beretă (camilafcă, potcap) Rom. cat. din klot negru — — — — 250—
- Beretă de cașmir negru gr. cat. — — — — 250—
- Colar de pânză „Leo” — — — — 50—
- Colar de cauciuc — — — — 45—
- Brâu (cingulum) violet moiree sau mătase — — — — 1500—
- Brâu (cingulum) negru moiree sau mătase — — — — 1500—
- Brâu (cingulum) negru de lână — — — — 450—
- Plastron (chemisette) Nr. 3, 21 cm. klot neted — — — — 150—
- Plastron (chemisette) Nr. 2, 15 cm. klot neted — — — — 120—

La comandă să se dea numărul și lărgimea colarului plastronului și a beretei. Din colare numai 6 bucăți se trimit.

Recvisite bisericesti:

- 1 Cădelniță de bronz argintată — — — — 1750—
- Una fitoare de tămâie cu linguriță din bronz argintat — — — — 550—
- 1 Candelă din bronz argintată — — — — 900—
- 1 Chivot din bronz argintat cu trei turnuri — — — — 3800—
- 1 Cruce de masă din bronz argintată cu Hristos în email 28 cm. — — — — 1200—
- 1 Cruce de masă (28 cm.) din bronz argintată cu Hristos în relief aurit 1000—
- 1 Cruce de mână din bronz argintată cu Hristos email — — — — 1000—
- Cruce de lemn cu Hristos în relief 120-200—
- 3 Cutii de aluminiu pentru oștie — — — — 150—
- 1 Căldărușe cu aspergil (stropitor) bronz argintat — — — — 1200—
- 1 Căniță cu tavă pentru spălarea mânilor (bronz argintat) — — — — 850—
- Cutie cu trei vase, cuțit și foarfeci la botez (bronz argintat) — — — — 1200—

- 2 Vase de sticlă cu tavă de zink (la proscomidie) — — — — 380—
- 1 Potir cu tăer (patenă) (bronz aurit) neted — — — — 2800—
- Disc și steluță (bronz aurit) — — — — 1000—
- 1 Cutie cu trei vase pentru oleu și mir la botez (bronz aurit) I. C. O. 1800—
- 1 Cutie de bronz aurit cu capac pentru sf. cuminecătura la bolnavi — 1500—
- Ciborium (bronz aurit) — — — — 3800—
- Monstranță (bronz aurit) rom. kath. 5500—
- Clopoțele pentru altar — — — — 100-200—
- Copcii (cărige) pt. odăjdii (aurite și argintate perechea — — — — 100—
- Sfeșnice pt. perete (cu un braț) — — — — 100—
- ” ” (cu două brațe) — — — — 100—
- Icoane sfinte ” — — — — 45-200—

Banii se trimit înainte, comenzile se efectuează în 3—4 săptămâni.

Toate prețurile sunt rezervate și pentru străinătate dublu.

A apărut în editura Librăriei Alexandru Anca Cluj

și se află de vânzare următoarele Piese teatrale și Poezii cele mai bune pentru sărbări școlare și populare.

- Teatre:**
- * „A fost odată” (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu — — — — 20—
  - * „Doamna mea” (poporală 1 act) de Nic. Țințariu — — — — 15—
  - * „Gara Lumii” (poporală în 3 acte) de Nic. Țințariu — — — — 20—
  - * „Dușmanii” (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu — — — — 15—
  - „Pentru patrie” (poporală 4 acte de Nic. Țințariu — — — — 15—
  - * „Petitorii” comedie într’un act de Nic. Țințariu — — — — 15—
  - * „Puiu Codrului” piesă haiducească 3 acte de Nic. Țințariu — — — — 20—
  - „Nevesta mea fie îngeri ca ea” (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu — — — — 15—
  - * „Înfumuratele” comedie în 3 acte de C. Dumitrescu-Delavaronă — — — — 20—
  - * „Fiecare cu a lui” (comedie 3 acte) de A. Șerbănescu-Buzău — — — — 20—
  - „Oglinda jermecată” (lirică 4 acte) I. Jasinsky — — — — 15—
  - * „Doine și Chiuturi” adunate din gura poporului de „Siminic” — — — — 15—
- Diferite:**
- „Inima mea” (cântece populare) — — — — 15—
  - „Imnuri Românești” (cântăce naționale) — — — — 10—
  - * „Ecouri” de Traian Dumbrava — — — — 5—
  - „Umoristice” (Glume) de Costi — — — — 15—
  - * „Versuri din Râsboi” (poezii populare) — — — — 10—
  - „Iubirea” (notă muzicală) pentru Pian și voce — — — — 15—

- * „Imnul Stărușesc Creștin” pentru Pian și voce — — — — 15—
- „Căldăre” cărți cu țargurile — — — — 10—40 Lei
- „Dicționar” român-maghiar — — — — 5—
- „Carle de vîșuri” — — — — 15—
- „Observări critice dela adunările învățătoarești de I. Pavelea — — — — 5—
- * „Istorie și Fantăzie nouă evoluții în istoria românilor de I. Pavelea — — — — 20—
- * „La isvoarele vîșii” de M. Vefea — — — — 10—
- * „Pentru MacedoŃia” imperativul nostru național de M. Dragnea — — — — 10—
- „Scrieri de iubire de după mai mulți autori — — — — 10—
- * „Avențurile fantastice” ale lui Wilyams Gotthard romian — — — — 10—
- * „Nenorocii” (roman) de A. Șerbănescu-Buzău — — — — 8—
- „Trepelnicul” (expl. semnălor — — — — 3—
- Numirea nouă și veche a străzilor orașului Cluj — — — — 6—

Cărți școlare:

- * A. B. C-dar fononimic (pt. Șc. mag.) de Dr. Szentpéterine — — — — 20—
- * „Aritmătică pt. cl. I. șc. de ucenici de Cr. Epure — — — — 30—
- * „Gеография județului Alba de Jos în limba maghiară de Dr. Szentpéterine — — — — 15—
- * „Gеография jud. Cojocna în limba maghiară de Dr. Szentpéterine — — — — 15—
- * „Iuliu Caesar de bello Gallico” manual pt. cl. V—VI. de Traian Popa prof. de liceu — — — — 35—
- * „Lecții de limba română” de prof. Murășan — — — — 20—

Cărți preotești:

- Carte de rugăcuni, Mângăerea Sufletului de I. Genț — — — — 25—

- Carte de rugăcuni, Mângăerea Sufletului de I. Genț ediție de lux — — — — 100—
  - * „Predici la Morț” de prot. I. Marga — — — — 35—
  - * „Predici pentru postul mare” (cluj duplu) de protopop I. Marga — — — — 20—
  - * „Păstorul sufletesc” (I—VI. vol.) — — — — 120—
- Juridice:**
- * „Criza valutară și asanarea ei” de Dr. M. Șerban — — — — 35—
  - * „Legea de execuție” trad. de Dr. Barta și Dr. Hancu — — — — 65—
  - * „Vademecum” rom.-mag. de Dr. Köves — — — — 60—
  - * „Jurnal de term. adv.” (cu pereți tari, folosibil pe orice an) — — — — 50—
- Medicale:**
- * „Cartea Moașelor” de Dr. Grigoriu pentru toate femeile — — — — 120—

Cele cu semnal (*) sunt nou apărute. La comandă banii se trimit înainte plus porto.

Toate prețurile sunt rezervate și pentru străinătatea dublu.

De vânzare 13 bucăți acțiuni dela banca „Coroana” din Cluj à 500 lei. Doritorii se vor adresa dlui Gavril Pop Bistrița Str. Cetății No. 21.

Tot felul de cărți și tipărituri se pregătesc prompt și solid la **Instit. Grafic Alex. Anca Cluj.**

fabrica română ardelenă de clopote patentate și Ornate Bisericești

ALEXANDRU ANCA CLUJ

Plaza Unirii Nr. 22.
Părtia C. Victoriei 36.

Societate Anonimă

RUDOLF MOSSE

de Editură Librărie și Publicitate, București, Bulevardul Academiei Nr. 4.
Telefon 64—41.

Centrala pentru Transilvania: CLUJ, Str. Regina Maria Nr. 37 Telefon 4—13.

AGENȚIE DE PUBLICITATE:

Primește orice anunțuri sau publicațiuni pentru toate ziarele din țară și străinătate. Reprezentante proprii în toate orașele mari din Europa și America. Primește afișe și placcarde pentru București și orașele principale din țară. Reclame luminoase pentru București și Cluj. Reclame în Teatre și Cinematografe, Concesionarea Programelor, Proiecte de reclame artistice. Redacția și Administrația:

ANUARULUI ROMÂNIEI

Lucrarea cea mai vastă, mai complectă, mai serioasă din acest gen. Va cuprinde toate adresele exacte, riguros controlate ale firmelor comerciale, ale întreprinderilor industriale, financiare, proprietarilor agricoli, meseriilor, apoi profesioniști libere, avocați, medici, ingineri arhitecți etc., din orașele și comunele României-Mari. Va apare la începutul anului 1925. Se primesc de pe acum anunțuri, lămuriri, rectificări de adrese. Reprezentanța tuturor Anuarelor din lume. Se dă tot felul de Informațiuni la

Centrala pentru Transilvania: CLUJ, Strada Regina Maria Nr. 37.

2—2